

Епианэ классым шеджэ еджакІуэхэм ФГОС ООО-м тету кабардино-черкесская литература(родная) шаджкІэ нэхьыщхьэу шагьуэтын хуей щІэныгьэхэмрэ есэныгьэхэмрэ

Программэр щыдгьэзащІэкІэ, Іэмал имыІэу гу зылъытапхьэщ Федеральнэ кьэрал стандартым (**ФГОС ООО**) кьыгьэувхэм. Методическэ чэнджэщхэм нэхьыбэу тегьэщІапІэ ещІ кьэрал стандартыщІэм кьагьэув **системно-деятельностнэ** бгьэдыхьэкІэмрэ еджэкІэм хуезыгьаджэ Іэмалхэмрэ (УУД).

ЕджакІуэхэм метапредметнэ бгьэдыхьэкІэм зыхуишэнур:Сытми хэзыщІыкІ еджакІуэ зэрыбгьэсэнэ Іуэху бгьэдыхьэкІэм (УУД) кьыгьэув кьалэнхэр игьэзащІэмэ, кьыгурыІуэмэ, еджакІуэм Іэмал кьрет щхьэзакьуэу щІэныгьэ куу зригьэгьуэтыфыну, щІэныгьэ кьозыт хэкІыпІэхэр (**ресурсхэр**) кьыхутэфыну (**метапредметные**). Апхуэдэ Іэмал кьыщІритым и щхьэусыгьуэщ **УУД-р** зэхуэхьэсауэ еджакІуэм и Іуэху бгьэдыхьэкІэу зэрыщытыр.

(УУД) кьыгьэув кьалэнхэр игьэзащІэмэ, кьыгурыІуэмэ, еджакІуэм Іэмал кьрет щхьэзакьуэу щІэныгьэ куу зригьэгьуэтыфыну, щІэныгьэ кьезыт хэкІыпІэхэр (ресурсхэр) кьыхутэфмэ **личностнэ,метапредметнэ, предметнэ** бгьэдыхьэкІэхэм хуешэ.

Апхуэдэ Іэмал кьыщІритым и щхьэусыгьуэщ **УУД-р** зэхуэхьэсауэ еджакІуэм и Іуэху бгьэдыхьэкІэу зэрыщытыр.

Личностнэ УУД: ЕджакІуэм езым и Іуэху бгьэдыхьэкІэ иІэн хуейщ: Я гупсысэкІэм зегьэужьын, я зэхущытыкІэр,хьэл-щэн дахэ яхэлхэр егьэфІэкІуэн,адыгэ литературэм кьыхэщ тхакІуэ нэхьыщхьэм и шапхьэмкІэ пщІэр,напэр,цІыхугьэр япэ ирагьэщу гьэсэн.ЕджакІуэм и щІэныгьэм хигьэхьуэну хуейуэ, щІэныгьэ зэбгьэгьуэтыным гугьуехь пылхэр зыхищІэу, ахэр зэрызригьэхьулІэным яужь итын. Обществэм и зы цІыхуу зэрыщытыр кьыгурыІуэу, и Іуэху бгьэдыхьэкІэм и жэуап ихьыжу, Россием и цІыхуу зэрыщытыр зыхищІэу, кьызыхэкІа лъэпкьым и щэнымрэ и гьуазджэмрэ хищІыкІыу, нэгьуэщІ лъэпкь кьыхэкІа цІыхухэм пщІэ яхуищІу, дахагьэм хущІэкьуу, кьэзыухьуреихь дунейм и хьумэныгьэм хущІэкьуу, и узыншагьэр ихьумэжу егьэсэныр и кьалэн нэхьыщхьэщ.

Метапредметнэ УУД:

Регулятивнэ.Еджэныгэм ехьэллэ кьалэнхэр, мурадхэр ягъэувыфу, гупу зэдэлажьэу егъэсэн,

Познавательнэ.Я гупсысэр жьэрылуатэу зэгъэкьуауэ, зэкълэыхьауэ кьалуэтэфу егъэсэн, я гупсысэкълэм зегъэужьын, сурэтхэр, усэхэр зэрагъэпщэфу, зэкърахыфу, анализ ящлыфу егъэсэн.

Коммуникативнэ.Еджакьуэхэр зым жиэм адреир едалуэу, ялуэху еплъыклэр пхрагъэкьыфу, я ныбжь цыкьлэхэми балигъхэми ядэлэжьэфу егъэсэн.

Предметнэ.Образыр зищлысыр кьагурыгъэлуэн, абы елэжьыфу, ар тхыгъэкълэ кьалуэтэфу егъэсэн; яджа художественнэ тхыгъэхэм я сюжетымрэ абыхэм хэт литературнэ лыхъужьхэмрэ яку дэль зэпыщлэныгъэхэр; художественнэ образым, темэм, идеем, сюжетым, композицэм, рифмэм, строфам теухуа гурылуэгъуэхэр, н.;

№	Содержанэ	Сыхь.70
1	Хэзыгъэгъуазэ	1
2	Адыгэ литературэр 1950-80гъэ	2
3	Къыщокъуэ Алим	9
4	Бзэм зегъэужьыным	11
5	Классцъыб кьеджэныгъэ	3
6	Шортэн Аскэрбий	7
7	Къуащ Бетлал	3
8	Литатурэм и теорие	2
9	Нало Ахьмэтхьан	6
10	Хьэнфэн Алим	2
11	Къардэн Бубэ	2
12	Къашыргъэ Хьэпащлэ	5
13	Щоджэнцъыкьу лэдэм	3
14	Клэрэф Мухьэмэд	2
15	Тыуаршы Аслъэн	2
16	Балькьэр Фоусэт	2
17	Кхъуэхъу Цуцэ	4
18	Хьэхъупащлэ Хьэжбэчыр	2
19	Гъэ псом зэджахэр кьэпщытэжыныгъэ	1

№	Темэхэр	Сыхь. бж.	Урокыр щеклуэклыну зэманыр	
			щезгьэклуэклыну махуэр(план)	щезгьэклуэкла махуэр (факт)
1	Адыгэ литературэр Хэку зауэшхуэм и зэманым Адыгэ литературэр 1950-1980 гъэхэм	1	05.09	
2	Лъэпкъ усыгъэм лирикэр тепщэ щыхъуу зэрыхуежъар, ар зи флыщлэ усаклуэхэр	1	07.09	
3	Драматургием 1950-1980 гъ зыужьыныгъэ ягъуэтар ,адыгэ литературэ щлэныгъэм, критикэм зэрызаужьа щыклэр	1	12.09	
4	Кыщокъуэ А.П. И гъащлэмрэ и литературнэ лэжыгъэмрэ. «Сыклуэнт нэхъ псынщлэу схузэфлэклым», «Насып», « Уузыншэм!»-сэ жызолэ»	1	14.09	
5	Лъахэм, лыгъэм,хабзэм,нэмысым теухуа усэхэр	1	19.09	
6	Кл/щл Кыщокъуэ А. «Бгы щхьэ хужьым укьеплтыхмэ»	1	21.09	
7	Хэку зауэшхуэм теухуа усэхэр	1	26.09	
8	Лэжыгъэм,гуащлэдэклым теухуа усэхэр.	1	28.09	
9	Кыщокъуэ Алим и усэхэм кыщылта гупсысэ нэхьыщхьэхэр.	1	03.10	
10	«Лъапсэ» романым сюжет къудамитл зэрилэр, лъэпкъ тхыдэм и лъэхъэнитл зэрызэпищлэр кызыэрыщыгъэльэгъуар.	1	05.10	
11	Романым лъэпкъым и къэклуэну теухуа гупсысэхэр тхаклуэм кызыэрыщыллатэ художественнэ лэмалхэр	1	10.10	
12	Романым кыыхэщ лыхъужьхэм щыщу нэхъ ягу ирихьам я характеристикэ.	1	24.10	
13	Кыщокъуэ Алим и тхыгъэхэмкIэ Тест лэжыгъэ.	1	26.10	
14	Б/З Сочиненэ Дэфэрэдж			

	анэшхуэмрэ Дэфэрэдж Шагировнэрэ я образхэр «Льапсэ» романным кызырэыщыгьэлъэгьуар	1		
15	Б/З Сочиненэ тхыжын	1	31.10	
16	Шортэн Аскэрбий и гьащлэмрэ и творчествэмрэ «Бгырысхэр» романыр	1	14.11	
17	«Бгырысхэр» роман-тетралогиер лэныкьуэ куэд кызырэыщлэзубыдэ тхыдэу зэрыщытыр	1	16.11	
18	Нэгумэ Шорэ и образыр романым кызырэыщыгьэлъэгьуар	1	21.11	
19	«Бгырыс»романым кыыщылэта гуэхугьуэхэр зэпкьрыхын.	1	23.11	
20	«Мурат» пьесэр зытеухуар,абы кылуатэ гупсысэ нэхьыщхьэр	1	28.11	
21	Пьесэм хэт образ нэхьыщхьэхэр зэфлэгьэува зэрыхуар	1	30.11	
22	Роман-эпопееклэ зэджэр, ар жанрым и адреи лэужьыгьуэхэм кьазэрыщхьэщыклар	1	05.12	
23	Шортэным и тхыгьэхэм теухуа проект шагьэлъагьуэ урок	1	07.12	
24	Клуащ Б. и гьащлэмрэ и литературнэ лэжыгьэмрэ.Хэкум теухуа усэхэр	1	12.12	
25	Пасэ зэманым адыгэ бзылхугьэм и гьащлэ хьэлэр «Нэху» поэмэм кызырэыхэщыжыр.	1	14.12	
26	Поэмэм и бзэм и шэрыуагьыр, и ухуэклэр.	1	19.12	
27	Пейзаж лирикэр.Инверсием щыгьуазэ хуэщлын.	1	21.12	
28	Нало А. и гьащлэмрэ и литературнэ лэжыгьэмрэ «Нэхуш шу»	1	26.12	
29	Капиталистхэм зэхаубла щлызэрыпхьуэ зауэм и бийуэ тхаклуэр зэрыувыр «Нэхуш шу» романым кызырэыхэщыжыр.	1	28.12	
30	Лэапкьхэм я зэныбжыгьуныгьэр тхыгьэм кызырэыхэщыжыр	1	11.01	
31	Романым и ухуэклэр, ар зэрытха	1	16.01	

	бээр.			
32	Тест лэжыгыэ «Нэхуш шу» романымк1э	1	18.01	
33	«Псыхыэ нанэ» рассказым кыи1уатэ гупсысэм кыпкырык1 гъэсэныгыэ кыарур.	1	23.01	
34	Анэм и образыр рассказым кыызэрыщыгъэлъэгъуар	1	25.01	
35	Изложенэ творческэ лэжыгыэ щ1ыгыуу	1	30.01	
36	Изложенэ творческэ лэжыгыэ щ1ыгыуу	1	01.02	
37	Хьэнфэн А,М, и гъащ1эмрэ и литературнэ лэжыгыэмрэ	1	06.02	
38	Хьэнфэным и усэхэм я1э гъэсэныгыэ мыхьэнэр	1	08.02	
39	«Адыгэ нэмыс» усэр уэрэд зыщ1а гупсысэмрэ и гъэпсык1эмрэ.	1	13.02	
40	Къардэн Б. и гъащ1эмрэ и литературнэ лэжыгыэмрэ. «Сэлэтым и гъуэгъуанэ» повестыр.	1	15.02	
41	Повестым пьрыль гупсысэ нэхьыщхьэр.		20.02	
42	Кл /щ1 Адкьэн Р. «Фэбжь новеллэр».	1	22.02	
43	Къашыргъэ Хь. и гъащ1эмрэ и литературнэ лэжыгыэмрэ, тхыгъэхэм япкырыль гупсысэ нэхьыщхьэхэр.	1	27.02	
44	Колхоз гъащ1э, гуащ1эдэк1 хьэлэлыр мэкъумэш хозыйствэр кьэлэтыныр «Насыпым и хэк1ып1э» романым кыызэрыхэщыр.	1	01.03	
45	Тхыгъэм дызыщрихьэл1э гурымыхь образхэр	1	06.03	
46	Къашыргъэм и тхыгъэхэм ди нобэрей гъащ1эм щалэ мыхьэнэр.	1	08.03	
47	Литературнэ л1ыхъужьхэр гуп-гупурэ зэрагуэшыр,абы ехьэл1ауэ кыагъэсэбэп художественнэ 1эмалхэр	1	13.03	
48	Б/З Сочиненэ «Лэжьэк1эщ1эм и гъуэгум дроклэуэ»	1	15.03	

49	Б/З Сочиненэ «Лэжык1эщ1эм и гыуэгум дроклуэ»	1	20.03	
50	Щоджэнц1ык1у I. и гыащ1эмрэ и литературнэ лэжыгыэмрэ «Гурыф1ыгыуэ»	1	22.03	
51	Щоджэнц1ык1у I и повесть "Уи ц1эр ф1эсцынщ"жыхуи1эм лэжыгэнэм и дамыгыэхэр кыазэрытешыр	1	03.04	
52	Повестым и композицэр,бзэм и кыулеягыр	1	05.04	
53	К1эрэф М.и гыащ1эмрэ и литературнэ лэжыгыэмрэ, и повестхэмрэ рассказхэмрэ	1	10.04	
54	"Адэ щ1эин мылькы хыурэ?" повестыр зытеухуамрэ абы кыи1уатэ гупсысэ нэхыщхэмрэ.Тест лэжыгыэ	1	12.04	
55	Классщ1ыб кыеджэныгыэ Маф1эдз С "Нэчыхь"	1	17.04	
56	Тыуаршы Аслээн и гыащ1эмрэ и литературнэ лэжыгыэмрэ."Нобэ е зэй"роман.	1	19.04	
57	"Нобэ е зэй"романыр зытеухуамрэ абы кыи1уатэ гупсысэ нэхыщхэмрэ.	1	24.04	
58	Тхыгэм хэт л1ыхыужыхэм я гыащ1эмрэ я 1уэхущ1афэхэмрэ, я хыэл-щэнхэр, я хабзэ-нэмысыр кыэгыэльэгыуа зэрыхыуар.	1	26.04	
59	Балькыэр Ф.и гыащ1эмрэ и литературнэ лэжыгыэмрэ«Кхыужейхэр»	1	29.04	
60	«Гыатхэ жэщым умыжей» усэм и гыэпсык1эмрэ сюжетхэм я1э щытык1эмрэ	1	03.05	
61	Антитезэ. Эпиграф.	1	06.05	
62	Кхыуэхыу Ц.М. И гыащ1эмрэ и литературнэ лэжыгыэмрэ. «Уасэ» рассказыр зытеухуамрэ и гупсысэ нэхыщхэмрэ	1	08.05	
63	«Уасэ» рассказым и образ нэхыщхэхэр зэпкырыхын	1	12.05	

64	«Класэу щегъуэжаш» рассказыр зытеухуамрэ кылуатэ гупсысэ нэхъыщхэмрэ.	1	14.05	
65	Цыхубзым игъащлэ гъуэгур зэрымытыншыр рассказым кызырэыщыгъэлыгъуар	1	17.05	
66	Хьэхъупащлэ Хь.Хь. «Гур зыщлэхъуэпсыр» повестыр зытеухуамрэ и гупсысэ нэхъыщхэмрэ	1	19.05	
67	«Гур зыщлэхъуэпсыр» повестым и лыхъужь нэхъыщхьэхэм я гупсысэклар	1	22.05	
68	Б/З Сочиненэ « Гугъэм, лъагъуныгъэм, насыным цыху гъащлэм щилэ мыхьэнэр» тхыгъэ дызэджахэм кызырэыщыгъэлыгъуар	1	24.05	
69	Б/З Сочиненэр тхыжын	1	26.05	
70	Гъэ псом зэджахэр кьэпщытэжыныгъэ	1	29.05	

**Кабардино-черкесская литература (родная) зэраджыным и
календарно – тематическэ план**

Классыр-10

ЕгъэджакIуэр : Къуэжей Фаридэ

Гъэ псом сыхъэт бжыгъэу-70

Тхъэмахуэм -2

Кабардино-черкесская литература (родная) зэраджыным и календарнэ
планыр зэхэгъэува хъуащ ФГОС ООО-м тету,Егъэджэныгъэмрэ

ЩIэныгъэмкIэ КъБР-м и Министерствэм кyiщта программэм тету.

Дызэрылэжьэну пособиер: Адыгэ литературэ-хрестоматие,2012 гъэ;
авторыр Балэ Л.Ф.

**ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ**

СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

Сертификат 603332450510203670830559428146817986133868575786

Владелец Кожаев Адам Арсенович

Действителен с 24.02.2021 по 24.02.2022